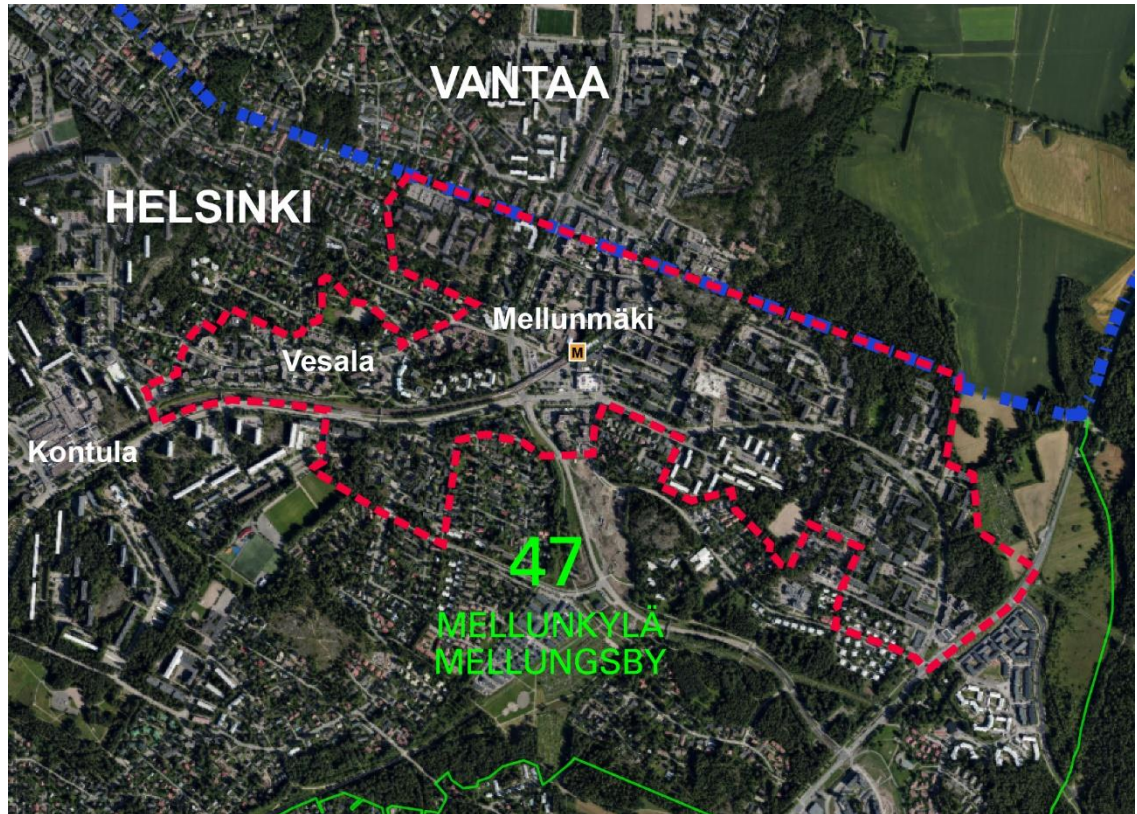

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

Mellunmäen ja Vesalan kerrostaloalueiden täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot suunnitteluperiaatteiden valmisteluajana saaduista kannanotoista ja mielipiteistä sekä vastineet niihin.

Jäljennökset kaikista suunnitteluperiaatteiden valmisteluajana saaduista kannanotoista ja mielipiteistä ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelimitse 09 310 13700 ja sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Suunnitteluperiaatteiden laatimisen eteneminen

Vireilletulo

- suunnitteluperiaatteiden laadinta on tullut vireille vuonna 2019 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2019 kaavoituskatsauksessa

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 9.3.–27.3.2020
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Helsingin Uutisissa
- mahdollisuus esittää mielipiteitä

Hyväksyminen

- suunnitteluperiaatteet, joita on tarvittaessa tarkistettu julkisen nähtävilläolon jälkeen, esitellään lautakunnalle arviolta syksyllä 2020.
- Suunnitteluperiaatteiden valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta kartta.hel.fi/suunnitelmat
- Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy suunnitteluperiaatteet
- Lautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

YHTEENVEDOT ESITETYISTÄ HUOMAUTUKSISTA JA VASTINEET NIIHIN

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä suunnitteluperiaatteiden valmisteluaineiston nähtävilläolo 9.3.–27.3.2020

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueella kehitettäviin liikennehankkeisiin ja täydennysrakentamiseen raideliikenteen äärellä. Täydennysrakentaminen nähtiin raidehankkeiden kehityksen kannalta kannattavana ja kehityksen tukevan Helsingin seudun MAL2019-suunnitelman tavoitteita. Alueella tulee määrittää alustavat tilavaraukset Raidejokeri 2:lle ja Vantaan pikaraitiotielle.

Kannanotot kohdistuivat myös alueen vesihuoltolinjoihin ja vesihuollon ja johtosiirtojen suunnitteluun ja niiden vaatimiin tilavarauksiin. Lisäksi kannanotoissa otettiin kantaa hulevesisuunnitteluun. Esitettiin, että hulevesisuunnittelu tulee toteuttaa kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti ja niiden vaatimat tilavaraukset huomioida.

Kaupunginmuseolta saadussa kannanotossa otettiin kantaa alueen rakennetun ja luonnonympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen ja arkeologisen kulttuuriperinnön huomioimiseen suunnittelussa. Suunnitteluperiaatteiden vision tavoitteiden nähtiin tukevan monelta osin alueen kulttuuriympäristön vaalimista. Suunnittelualueeseen kuuluvien erikikäisten osa-alueiden keskeisten ominaispiirteiden tunnistamista pidettiin kuitenkin tärkeänä näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Keskeisinä alueen ominaispiirteinä pidettiin asuinkorttelien maltillisia kerroslukumääriä ja vehreitä, avokallioihin ja maantason korkeusvaihteluihin sovitettuja pihvoja, jotka liittyvät toisiinsa jalankulun reitein sekä eri aikakausina kehitettyjä korttelirakenteita. Vanhemmilla alueilla korttelirakenne on avoin ja 1980 - 90-luvuilla rakennetuissa kortteleissa rakenne on puoliavoin.

Esitettiin, että suunnitteluperiaatteiden ympäristön vaalimiseen liittyvää periaatetta tarkennetaan koskemaan I maailmansodan tukikohteiden lisäksi myös muita alueen arkeologisia kulttuuriperintöjä, kuten tukikoh-
tia yhdistäviä historiallisia tielinjauksia. Kaupunginmuseo totesi, että tulevien asemakaavahankkeiden yhteydessä arkeologiset kohteet on tarpeellista tarkistaa maastossa ja niiden suojelustatukset määrittää.

Traficom liikenne ja viestintävirastolla ei ollut huomautettavaa suunnitelmiin. Sosiaali- ja terveystoimialalla ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ollut lausuttavaa.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että lähtötietoja ja suunnitteluperiaatteita on tarkennettu.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Traficom, liikenne- ja viestintävirasto
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- Sosiaali- ja terveystoimiala
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Suunnitteluperiaatteissa varaudutaan Raidejokeri 2:n ja Vantaan pikaraitiotien yhteyksiin. Mellunmäen keskuksen kohdalla on tehty alustavat tilavarausluonnokset Raidejokerille ja muille liikennemuodoille keskustan ajantasakaavan valmistelun yhteydessä (2012). Suunnitelmissa on tutkittu pysäkkien alustavat sijainnit. Muutoin Raidejokeri 2:n linjausta Mellunmäessä on tarkasteltu tilavaraussuunnittelutarkkuudella, tarkastellen eri linjausvaihtoehtoja. Vantaan raitiotieyhteyttä on tutkittu yleissuunnitelmatasolla. Tarkemmat suunnitelmat ja pysäkkien paikat määritetään raitiotien yleissuunnittelun ja toteutussuunnittelun yhteydessä. Näille tehdään tilavaraukset asemakaavoituksen yhteydessä.

Vesihuoltolinjat otetaan huomioon alueen suunnittelussa ja uuden vesihuollon ja johtosiirtojen tarpeet ja tilavaraukset ja merkittävät vesihuoltjärjestelmien muutostarpeet selvitetään asemakaavoituksen yhteydessä. Alueelle tehdään kaupungin hulevesiohjelman mukaiset suunnitelmat ja tilavaraukset korttelien täydennysrakentamisen asemakaavoituksen yhteydessä.

Suunnitteluperiaatteissa kehoitetaan vaalimaan Mellunmäen olemassa olevan rakennetun ympäristön ominaispiirteitä, kuten kävelyn raitteja ja vehreisiin avokalliopihoihin ja maantason korkeusvaihteluihin sovitettuja kortteleita. Tämän lisäksi tonttien suunnittelussa tulee ottaa huomioon olemassa oleva puusto ja kallioalueet.

Alueen täydennysrakentamista ohjataan alueellisilla periaatteilla niin, että isomman mittakaavan uudistus keskittyy rakentamattomille alueille ja pikaraitioteiksi kehitettävien katujen varteen. Muilla suunnittelualueilla ympäristön mittakaava ja uuden rakentamisen siihen sopeuttaminen tullaan erityisesti ottamaan huomioon tonttien suunnittelussa. Eri aikakausille tyypilliset korttelirakenteet ja niiden huomioon ottaminen tonttien täydennysrakentamisen jatkosuunnittelussa on lisätty alueellisiin periaatteisiin. Ympäristön vaalimisen periaatetta on päivitetty koskemaan I maailmansodan tukikohteiden mukaisesti muita alueen arkeologisia kulttuuriperintöjä.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueen seudullisiin viheryhteyksiin ja luontoarvoihin ja virkistysyhteyksiin sekä täydennysrakentamisen vaikutusten arviointiin alueen lähistöllä sijaisevien luonnonarvoalueiden virkistyskäyttöasteeseen ja Länsisalmen kulttuurimaisemaan. Toivottiin, että suunnitelmissa mahdollistetaan myös vaihtoehtoiset raideliikenteen kehittämisen linjat Jokeri II:n pikaraitiotien ja metron jatkamisen osalta luonto- ja maisema-arvojen turvaamiseksi. Tämän lisäksi mielipiteet koskivat Östersundomin mahdollisten tulevaisuuden suunnitelmien vaikutuksia alueen suunnitteluun, asukkaiden palvelu- ja tilatarpeita, suunnitelmien hiilitaselaskelmia ja alueen kehittämisestä kokonaiskuvaa.

Mielipiteet on otettu huomioon suunnitteluperiaatteissa siten, että suunnittelualuetta rajaavia seudullisia yhteyksiä ja arvoja on tarkennettu suunnitteluperiaatteisiin ja lähtötietomateriaaleihin. Suunnittelualuetta ympäröivät suunnitelmat ja niiden vaikutuksista suunnitteluperiaatteiden alueelle on lisätty tietoa lähtökohtia-pakettiin. Länsimäentien eteläosaan on lisätty pikaraitiotien ohjeellinen tilavaraus vaihtoehtoisten raitiolinjausten mahdollistamiseksi alueella.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 3 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Seudullisten viheryhteyksien ja luontoarvojen merkinnät

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry toteaa, että jo nykyisellään lähivirkistysaluepulasta kärsivät alueet voivat muuttua täydennysrakentamisen myötä kohtuuttoman epäviihtyisiksi, joten säilyneet viheralueet ansaitsevat saada suunnitteluperiaatteissa esitettyjä konkreettisemmat huomiointikirjaukset: Esitetään, että Laakavuorenpuiston ja Mellunmäen kaupunginosapuiston seudullinen kytketyneisyys Vantaan puolen luontoalueisiin tulee käydä ilmi lähtötietoaineistosta ja suunnitteluperiaatteista. Periaatteiden tavoitteeksi on mielipiteen mukaan syytä lisätä viheralueiden kytketyneisyyden säilyttäminen suunnittelualueelta Vantaan puoleiseen Myllymäen metsäalueeseen.

Mielipiteessä nähtiin tarpeelliseksi, että lähtötietomateriaaleihin lisätään Uudenmaan liiton Uusimaa 2050 -kaavaan liittyvissä luontoselvityksissä maakunnallisesti arvokkaaksi luontoalueeksi luokiteltu Myllymäen alue, Vantaan voimassa oleva yleiskaava 2007 ja yleiskaavojen viheralueiden merkinnät.

Mielipiteessä esitetään, että suunnitteluperiaatteiden luontoarvojen vaalimiskirjausta täydennetään METSO-kriteerit (Helsingin metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävien kohteiden inventointi 2011, Helsingin kaupungin ympäristökeskus) täyttävillä metsäalueilla, joita on muun muassa Mellunmäen kaupunginosapuistossa, Laakavuorella ja Kallvikintien ja Itäväylän risteyksen länsi-luoteispuolella.

Vastine

Viheralueiden kytkeytyneisyys suunnittelualueelta Vantaan puoleiseen Myllymäen metsäalueeseen säilytetään. Mellunmäen kaupunginosa-puiston kautta kulkee suunnitteluperiaatealueen läpi pohjois-eteläsuunnassa yleiskaavaan perustuva viheryhteys. Lisäksi yhteys on määritelty Kaupunkiympäristön toimialalla 2019 tehdyssä metsä- ja puustoisien verkoston suunnitelmassa metsäverkoston säilytettäväksi alueelliseksi yhteydeksi. Täydennysrakentamisen suunnitteluperiaateissa todetaan, että alueen metsä- ja puustoisia yhteyksiä tulee vaalia. Myös Laakavuori kulttuurivaikutteisena luonnonympäristönä säilyy, eikä sinne osoiteta täydennysrakentamista.

Seudulliset viheryhteydet Vantaan puolen luontoalueisiin on lisätty lähtötietoa-ineistoihin ja suunnitteluperiaatteiden karttamateriaaleihin ja niiden säilyttäminen on lisätty yhdeksi suunnitteluperiaatteiden tavoitteista. Vantaan yleiskaava 2007, yleiskaavojen viheraluemerkinnät, alueella sijaitsevat arvokkaat metsäluonnon monimuotoisuuskohteet ja Myllymäen maakunnallisesti arvokas metsäalue on lisätty lähtötietopakettiin. Lisäksi suunnitteluperiaatteiden luontoarvojen laatimiskirjausta on tarkistettu niin, ettei se käsitä pelkästään alueella sijaitsevia luonnonmuistomerkkejä, vaan myös muut merkittävät luontoalueet, joista aluerajauksen sisäpuolella tärkeimpiä ovat METSO-kriteerit täyttävät metsäluontokohteet ja ulkopuolella Vantaan puolella oleva maakunnallisesti arvokas Myllymäen metsä sekä Mustavuoren Natura-alue. Laakavuorella ei ole METSO-kriteerit täyttäviä metsäalueita.

Täydennysrakentamisen vaikutukset ympäröivän maiseman luonto- ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin

METSO I-kriteeriluokan metsä ja pikaraitiotien linjausvaihtoehdot
Mielipiteessä pahoitellaan, että Mellunmäentien vartta kulkemaan esitetty pikaraitiotieyhteys ja sen varteen tarkasteltava täydennysrakentaminen tuhoaisi suunnittelualueen itäosassa sijaitsevan Kallvikintien ja Itäväylän risteyksen länsiluoteispuolelle jäävän metsäalueen, joka on todettu kaupungin METSO-kartoituksessa metsäluonnon arvokkaaksi. Mielipiteessä esitetään raitiotieyhteyden tutkimista mahdollisimman lähellä nykyistä rakennuskantaa ja radan pohjoispuolen rakentamatta jättämistä.

Vastine

Helsingin yleiskaavassa (2016) suunnittelualueen itäosaan Kallvikintien ja Itäväylän risteyksen länsiluoteispuolelle jäävä metsäalue on merkitty asuntovaltaiseksi alueeksi (A2), jota kehitetään pääasiassa asumiseen ja puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Yleiskaavassa alueen läpi on merkitty ohjeellisella sijainnilla kehitettäväksi pikaraitiotien yhteys. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkossa ja suunnittelussa otetaan huomioon metsäalueen arvot.

Helsingin yleiskaavan 2016 vaikutuksia luontoalueisiin on arvioitu yleiskaavasuunnittelutyön yhteydessä (Luontovaikutusten arviointi, 2014) yleisellä tasolla. Kaupunkiympäristön toimialalla 2019 tehdyn metsä- ja puustoisien verkoston tarkastelun perusteella kyseinen metsäalue jää alueen varsinaisen metsäverkoston ulkopuolelle. Alueen rakentuminen vaikuttaisi suuresti itse metsäalueeseen ja sen lajistoon, mutta se ei juurikaan heikentäisi alueen metsäverkostoa.

Mellunmäen alueella on tarkasteltu useita eri raitiotien linjausvaihtoehtoja. Nykyiset tekniset reunaehdot huomioon ottaen täydennysrakentamisen periaatteissa esitetty raitiotien linjaus on alustavissa tarkasteluissa todettu parhaaksi vaihtoehdoksi Raidejokeri 2 pikaraitiotien yhteydelle.

Linjaus on merkitty suunnitteluperiaatteisiin ohjeellisena, mikä tarkoittaa, että linjausta ja sen vaihtoehtoja tutkitaan tarkemman suunnittelun vaiheissa. Suunnitteluperiaatteissa on varauduttu myös vaihtoehtoiseen tai mahdollisesti verkostoa täydentävään linjaukseen Länsimäentiellä. Raitiotien linjaus ja pysäkkien tarkemmat paikat määritetään raitiotiehankkeiden yleissuunnittelun ja toteutussuunnittelun yhteydessä. Näille tehdään tilavaraukset asemakaavoituksen yhteydessä. Näissä jatkosuunnittelun vaiheissa alueen tulevaisuuden käyttöä ja olevia luontoarvoja pyritään sovittamaan yhteen.

Virkistysreittien linjausten ja virkistysalueiden kasvavan käytön vaikutukset luontoalueisiin täydennysrakentamisen myötä

Mielipiteessä esitetään, ettei virkistyskäyttöä ja kävelyn- ja pyöräilyn yhteyksiä tule suunnata Westerkullan kartanon tilakeskuksen ja Mellunmäen väliselle alueelle, eikä Mellunmäen kaupunginosapuistoa tule laajentaa kyseiselle alueelle.

Mielipiteen mukaan virkistyskäyttöpaine suunnittelualueen lähistöllä olevilla Myllymäen ja Mustavuoren luonnonarvoalueilla ja ekologisten yhteyksien alueella kasvaisi erityisesti Östersundomin alueen rakentamisen, mutta myös Mellunmäen ja Vesalan alueen tehokkaan täydennysrakentamisen myötä. Mielipiteessä esitetään herkimpien luontokohteiden jättämistä virkistyskäytön ulkopuolelle: Myllymäen metsäalue, Mustavuoren Natura-alue ja Uusimaa-kaavan 2050 luontoselvityksen osoittamat ekologiset yhteydet Westerkullan kartanon alueella.

Esitetään, että Mellunmäen ja Vesalan lisärakentamisen suhteen on tarve selvittää sen vaikutukset virkistyskäytön lisääntymiseen läheisillä luonnonarvoalueilla yhteisvaikutusten arviointina Östersundomin alueelle suunnitellun uudisrakentamisen kanssa.

Vastine

Mellunmäen ja Vesalan kerrostaloalueiden täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet koskevat Helsingin kaupungin alueen suunnitte-

lua. Mellunmäen kaupunginosapuistoa ei ole suunniteltu laajennettavaksi Myllymäen metsäalueille, eikä sinne myöskään suunnitella uusia virkistysreittejä.

Virkistysreittien linjauksia on tarkennettu suunnitteluperiaatteiden kartta-aineistoon niin, että ne yhdistyvät Helsingin yleiskaavassa 2016 ja Vantaan yleiskaavassa 2007 sekä Vantaan yleiskaavaehdotuksessa 2020 merkittyihin ulkoilureittiyhteyksiin seudullisten virkistysyhteyksien jatkuvuuden turvaamiseksi. Osittain Vantaan puolella sijaitsevat ekologinen yhteys ja luonnonarvoalueet on lisätty suunnitteluperiaatteiden lähtötietopakettiin ja suunnitteluperiaatteisiin.

Alueelle tehtävät suunnitteluperiaatteet ovat yleiskaavan 2016 mukaiset ja ne perustuvat yleiskaavatyön yhteydessä tehtyihin vaikutusten arviointeihin. Yhteisvaikutukset on arvioitu yleiskaavan Natura-arvioinnissa ja luontovaikutusten arvioinnissa. Luontoarvojen turvaaminen edellyttää virkistyskäytön ohjaamista riittävällä ulkoilureitistöllä.

Suunnitteluperiaatteissa luonnonarvoalueet huomioidaan. Kulunohjaus on alueella yleisesti tärkein keino suojata virkistysalueina toimivia herkkiä luontoalueita. Suunnitelmassa kävely ja pyöräily ohjataan olemassa oleville keskitetyille reiteille minimoiden virkistyskäytön haitalliset vaikutukset alueen ekologiselle yhteydelle ja luonnonarvoalueille.

Muita keinoja kulunohjauksen lisäksi ovat virkistysalueiden kulutuskestävyyden lisääminen ja käytön ohjaaminen käyttöä paremmin kestäville alueille, kuten esimerkiksi liikuntapuistoihin, leikkipuistoihin ja lähiliikuntapaikoille. Yleiskaavan ihmisiin kohdistuvat sosiaaliset ja viihtyisyyteen liittyvät vaikutukset -selvityksessä todetaan, että virkistysalueet tulee suunnitella kestävästi kulutusta. Tämä näkökulma on huomioitu mm. uudistuvan Mellunmäen kaupunginosapuiston suunnittelussa. Samassa selvityksessä todetaan myös, että asukasluvun kasvaessa kaupunki voi kohdistaa enemmän resursseja viheralueiden suunnitteluun ja ylläpitoon, ja että täydentyvässä kaupunkirakenteessa tulee kiinnittää huomio virkistysalueiden laatuun ja uusien puistoalueiden rakentamiseen. Lisäksi palvelutarjontaa tulisi monipuolistaa, jotta erilaisille käyttäjäryhmille löytyisi kiinnostavia ulkoilu-, virkistys- ja harrastusmahdollisuuksia. Mellunmäen kaupunginosapuistoon onkin suunnitteilla myös vanhuksille sopivia lähiliikuntapalveluita.

Mellunkylän ja Vartiokylän pohjoisosan aluesuunnitelman 2018 - 2027 (Helsingin kaupunkiympäristön toimiala, 2018) mukaan Vesalan ja Mellunmäen viheralueiden palveluverkosto on hyvä. Myös täydennysrakentamisen jälkeen alueella tukeudutaan olemassa olevaan, sekä luonnoltaan että palveluiltaan monipuoliseen virkistysverkostoon. Virkistyskäyttöpaine jakautuu suunnittelualuetta laajemmalle virkistysverkostolle, eikä kaikki paine kohdistu suojelualueille. Mellunmäestä ovat hyvin saavutettavissa esimerkiksi Mustapuronlaakson laajat viheralueet ja Kontulan liikuntapuisto. Mellunmäestä ja Vesalasta on hyvät virkistysyhteydet niin Kivikkoon, kuin myös Vuosaaren ja Myllypuron viher- ja

virkestysalueille sekä meren rannalle aina Strömsinlahdelle ja Vartiokylänlahdelle saakka.

Myllymäki

Myös Myllymäen metsän sekä sen ja Mustavuoren Natura-alueen välisen ekologisen yhteyden suojaamisessa tärkein keino on kulunohjaus. Metsä sijaitsee pääosin Vantaan puolella, ja on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL) sekä Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) että yleiskaavaehdotuksessa 2020. Yleiskaavan luontovaikutusten arviointi -selvityksessä 2014 todetaan, että maaston kulumisen kannalta lehtomaiset kankaat, joita suuri osa Myllymäen metsästä on, ovat keskeisimpiä virkistyskäytön lisääntyessä.

Ekologinen yhteys

Myllymäen ja Länsisalmen kautta kulkeva ekologinen yhteys (Uusimaakaava 2050 Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo, 2019), eli laajempaan alueena maakunnallinen ekologinen käytäväalue Ojanko-Vaarala-Westerkulla-Mustavuori (Jalkanen ym. 2018 ja Vantaan ekologiset yhteydet, Ojala 2018), sijaitsee suurelta osin suunnittelualueen ulkopuolella – pääosin Vantaalla Myllymäen metsän ja Länsisalmen avoimen peltomaiseman kohdalla, ja osin Helsingin puolen virkistysalueilla (Itäväylän palstaviljelyalue, Nybondaksen tila puuriveineen sekä niihin liittyvä puustoinen ja niittyverkosto). Ekologista yhteyttä suojaa sekä Helsingin että Vantaan puolella alueen topografia. Olevat virkistysreitit on rakennettu rinteiden suuntaisesti pituuskaltevuuksiltaan mahdollisimman tasaisiin maastonkohtiin, jolloin kulkeminen reittejä pitkin on huomattavasti helpompaa kuin reiteiltä poikkeaminen.

Suunnittelualueen rajalla pääosin Vantaan kaupungin puolella kulkeva ekologinen yhteys on lisätty lähtötietopakettiin ja suunnitteluperiaatteiden karttamateriaaliin. Alue on huomioitu täydennysrakentamisen periaatteissa siten, että Yllästunturintien korttelin pohjoisin osa on muutettu alueellisissa periaatteissa kaupunkikadun korttelista (C) kyläkortteliksi (D). Näin ekologista yhteyttä voidaan myös jatkossa tukea Helsingin puolella, ja alueellinen itä-länsi-suuntainen puustoisien verkoston yhteys turvata.

Natura-alue

Natura-alue on osoitettu Helsingin yleiskaavan oikeusvaikutteisessa Kaupunkiluonto-teemakartassa ja luontoarvot turvataan kaavoituksessa yleiskaavamääräysten ja muun lainsäädännön mukaisesti. Suunnitteluperiaatteet perustuvat Helsingin yleiskaavan mukaiseen täydennysrakentamisen skenaarioihin, joiden vaikutukset Mustavuoren Natura-alueelle on arvioitu Helsingin yleiskaavan selvitysvaiheessa vähäisiksi (direktiiviluontotyyppeihin kohdistuvat) tai korkeintaan kohtalaisiksi (lintu-direktiivin lajeihin kohdistuvat) (Natura-arviointi 2015).

Suunnitteluperiaatteiden alue ei rajaudu suoraan Natura-alueeseen. Yleiskaavan Natura-arvioinnissa (2015) todetaan, että Natura-alueen ja

Mellunmäen väliin muodostuu suojavaoähyke virkistysalueista sekä Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 rauhoitetuista uusista alueista (Mellunmäen luhta ja Mustavuoren eteläosa), jotka täydentävät Natura-alueen suojelutavoitteita.

Vaikutukset kulttuurimaisemaan

Mielipiteessä todettiin, että Mellunmäen metroaseman tehokkaan täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennuskorkeuteen ja että uudisrakentaminen ei aiheuta maisemavaurioita maakuntakaavassa ja Vantaan yleiskaavoissa merkittäväksi kulttuurimaisemaksi määritellyille Westerkullan kartanon ja peltoaukeiden alueille.

Vastine

Westerkullan kartano on osa Länsisalmen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa suunnitteluperiaatteiden aluerajauksen koillispuolella. Kulttuurimaisema on huomioitu suunnitelmissa ja lisätty lähtötietomateriaaleihin. Olevassa tilanteessa maastonmuodot ja korkea puusto sulkevat näkymiä katsottaessa avoimesta viljelymaisemasta kohti Mellunmäkeä. Näiden maastonpiirteiden ansiosta Mellunmäen laaksoalueilla olemassa olevaa rakennuskantaa korkeampi täydennysrakentaminen on mahdollista suuressa osassa aluetta ilman, että se aiheuttaa maisemavauriota Länsisalmen kulttuurimaisemaan.

Uuden rakentamisen kerroskorkeudet tutkitaan jokaisen aseman kaavan osalta erikseen. Alueen maisematarkastelussa on tunnistettu maastonkohtia, joissa rakennusten mahdolliset korkeudet on tutkittava erityisen tarkasti maisemavaurioiden estämiseksi. Nämä kohdat on lisätty suunnitteluperiaatteisiin ja alueelle tehtyt maisematarkastelut suunnitteluperiaatteiden lähtötietopakettiin.

Metron jatkuminen ja Östersundomin suunnitelmien vaikutukset suunnitelma-alueella

Mielipiteessä painotetaan, että metron jatkoa itään ei voida määrittellä suunnitteluperiaatteissa ennen kuin Östersundomin yleiskaavoitus on varmistunut. Esitetään, että suunnitteluperiaatteissa tulee ottaa huomioon metron jatkamiseen liittyvät epävarmuustekijät, jotka vaikuttavat osaltaan Mellunmäen keskustan täydennysrakentamisen tehokkuuteen ja vaihtoehtoiset joukkoliikenteen kehittämismahdollisuudet.

Vastine

Metron jatkumista Mellunmäestä itään ei määrittellä Mellunmäen ja Vesalan suunnitteluperiaatteissa. Suunnitteluperiaatteita koskeva alue ei yllä metrolinjan jatkamiseen kohdistuvalle alueelle ja näin ollen ne eivät koske itse metrolinjan jatkamista. Metron jatkumiseen kuitenkin varaudutaan Mellunmäen keskuksen alueella, jotta alueen suunnittelulla ei estetä metron tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksia. Suunnitteluperiaatteissa varaudutaan metroaseman kapasiteetin mahdolliseen kasvattamiseen. Alueen täydennysrakentamista ohjaa kaupungin yleis-

kaava (2016), joka perustuu raitioliikenteen solmukohtien tiiviiseen täydennysrakentamiseen. Mellunmäen alueella metrolinjakennettä tukee alueella tulevaisuudessa kehitettävät pikaraitiotiehankeet sekä alueella jo toimiva bussiterminaali. Täydennysrakentaminen on sidoksissa metron kehittämisen lisäksi useampaan raideliikennehankkeeseen ja alueen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Suunnitteluperiaatteissa mahdollistetaan vaihtoehtoisten raitiolinjatähteyksien kehittäminen ja tutkiminen alueella myöhemmissä suunnitteluvaiheissa.

Östersundomin alueen ajankohtaisia suunnitelmia ja niiden mahdollisia vaikutuksia Mellunmäen ja Vesalan täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteiden alueella käsitellään lähtötiedot-paketissa.

Julkisten palveluiden ja tilojen kehittäminen

Mielipiteessä painotetaan, että lapsiperheiden houkuttelemiseksi alueelle tarvitaan palveluita. Tämän lisäksi toivotaan isommille lapsille ja nuorisolle paikkoja ja tekemistä alueella ja vuorovaikutusta nuorten kanssa asian suhteen. Mielipiteen mukaan harrastemahdollisuuksia, kuten työväenopistoa ja asukas yhdistyksen tiloja kaivataan alueelle ja toivotaan panostusta yleisten paikkojen, kuten liikuntakentän ja aukoiden kehittämiseen. Yhteisöllisten tilojen ja palveluiden kehittäminen esitettiin alueen imagoa parantavana tekijänä.

Vastine

Suunnitteluperiaatteiden valmisteluaineistona ovat toimineet selvitykset väestömäärän lisäyksen vaikutuksista julkisiin ja kaupallisten palveluiden tarpeeseen ja määrään alueella. Alueella on tutkittu vuorovaikutuksessa paikallisten asukkaiden kanssa alueen palvelutilaverkkoa (2017) ja Mellunmäen ja Vesalan kaupallisessa selvityksessä (2019) on tutkittu alueen liiketilatarpeita. Alueelliset palvelu- ja liiketilatarpeet otetaan huomioon tarkemmassa suunnittelussa ja hankkeiden lähtökohtia tarkastellaan suunnitteluperiaatteiden mukaisesti hankekohtaisesti osana alueen palvelutilaverkkoa.

Suunnitteluperiaatteissa mainitaan myös yhteisöllisten palveluiden ja julkisten tilojen kehitysmahdollisuuksien ja -tarpeiden tutkiminen alueella. Reitti- ja tilatarpeita on selvitetty Mellunkylän kävely- ja pyöräilyreittien ja kaupunkitilojen analyysityössä (2019) yhteistyössä alueen keskeisten toimijoiden ja nuorten, maahanmuuttajien ja lasten kanssa. Alueen uudelle urheilukentälle ja kaupunginosapuiston kunnostamiselle on tehty suunnitelmat ja Mellunmäen asemanseudun kehittämisen yhteydessä selvitetään uusien julkisten ja yhteisöllisten tilojen kehittämisen mahdollisuuksia alueella.

Suunnitelmien hiilitaselaskelmat ja alueen kokonaisvaltainen kehittämiskuva

Mielipiteessä toivotaan täydennysrakentamisen suunnitelmista hiilitaselaskelmia, joissa otetaan huomioon mahdolliset puuston kaatami-

set ja olemassa olevien rakennusten purkamiset. Toivotaan ilmastonmuutokseen sopeutuvaa täydennysrakentamista ja kokonaisnäkökulmaa alueen kehittämisestä ja rakentumisesta.

Vastine

Suunnitteluperiaatteissa pyritään ilmastoviisaan rakentamisen periaatteilla ohjaamaan ilmastonmuutokseen sopeutuvaa rakentamista ja minimoimaan uudisrakentamisen ilmastovaikutuksia. Tarvittaessa asema-kaavoituksen yhteydessä tehdään laskelmat suunnitteluhankkeiden hiilijalanjäljestä.

Mellunmäen ja Vesalan suunnitteluperiaatteet on luotu alueen kokonaisvaltaiseksi kehittämiskuvaksi ja niissä otetaan kantaa täydennysrakentamisen eri näkökulmiin kuten asumisen, palveluiden ja eri liikenne-
muotojen kehittämiseen ja alueen luontoarvojen ja ominaispiirteiden säilyttämiseen.
